

Motion till riksdagen 2022/23:29

av **Ulrika Westerlund (MP)**

med anledning av skr. 2021/22:264 Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2021

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hållbarhetsperspektiv i placeringar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om koppling till Agenda 2030 för projekt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om breddat intersektionellt perspektiv och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Allmänna arvsfonden har genom åren fyllt en viktig funktion, och många angelägna projekt har kunnat bli av tack vare den finansieringsmöjlighet som fonden innebär. Förra året gjordes lagen om och i samband med detta tillkom till den uppräknade som finns av målgrupper även gruppen äldre. Det var en bra förändring.

I skrivelsen kan man ta del av projekt som under året har fått medel och en analys av dessa. Här kan man även ta del av regeringens tankar om inriktning framöver. Vi vill lyfta några förslag till förändringar som vi ser som angelägna.

Hållbarhetsperspektiv i placeringar

Det är Kammarkollegiet som förvaltar Allmänna arvsfondens kapital som en särskild fond. Kammarkollegiet har också tydliga etiska riktlinjer för kapitalförvaltningen i syfte att bidra till ett hållbart samhälle. Etisk screening görs för ett antal områden och i skrivelsen nämns att policyn omfattar fastställda kriterier och begränsningar när det

gäller placeringar för följande produkter och branscher: alkohol, pornografi, spel, tobak och vapen. Av Kammarkollegiets policydokument för ansvarsfulla investeringar framgår dock att även fossil energi ingår i deras etiska screening med specifika regler för såväl olja och kol som gas. Här finns en tydlig och viktig ambition och vi menar att det är angeläget inför kommande redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden att reglerna som finns runt fossil energi finns med i skrivelsen.

Utifrån hållbarhetsperspektiv anser vi dock också att Kammarkollegiets regelverk i policyn för gas bör ses över. Så som det står nu är kraven för omsättning från utvinning eller raffinering av gas visserligen 0 procent, men placeringar tillåts t.ex. i bolag med omsättning i kraftproduktion av gas med 30 procent och för omsättning av transport med 30 procent. Kraven gällande bolag med omsättning i kol är betydligt skarpare. Regelverket kan ha skrivits i en tid när gasen av en del fortfarande sågs som en väg till omställningen. I samband med kriget i Ukraina torde det bli tydligare för fler att det inte är en rimlig hållning och det finns många skäl till att vårt gasberoende behöver fasas ut snarast möjligt. Vi ser därför att regeringen bör ge Kammarkollegiet i uppdrag att höja ambitionsnivån på denna punkt och att det bör framgå av policyn. Det borde också bli tydligare att det handlar om fossil gas.

Koppling till Agenda 2030 i projekt

Regeringen anger prioriterade projektområden. Här finns också skrivningar om hållbar utveckling och att det är viktigt att barn, ungdomar, äldre och personer med funktionsnedsättning uppmuntras och ges möjlighet att bidra till hållbar utveckling. Här sägs vidare att projekt som genom nya och utvecklade former bidrar till att uppfylla målen i Agenda 2030 för barn, ungdomar, äldre och personer med funktionsnedsättning bör stödjas. Det exemplifieras med de viktiga målen: Mål 5 om att uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt och mål 16.2 om att eliminera övergrepp, utnyttjande, människohandel och alla former av våld eller tortyr mot barn, ska särskilt uppmuntras. Det ska verkligen understrykas.

Samtidigt är det angeläget att lyfta att Agenda 2030 är viktig i sin helhet. Det finns en öppenhet gällande vilka perspektiv som ska tas hänsyn till, vilket t.ex. innebär att även om inte hbtqi-personer nämns explicit finns alla möjligheter att inkludera också dessa perspektiv.

Man brukar också benämna målen som integrerade och odelbara – vilket betyder att inget mål kan nås på bekostnad av ett annat – och framgång krävs inom alla mål för att vi ska lyckas med genomförandet. Att medverka till hållbarhet som har koppling även till andra delar av målen kan därmed ge en delaktighet och meningsfullhet som är värdefull för den enskilde, parallellt med att det har betydelse i sakfrågan. Vi ser därför gärna att även projekt som kombinerar fokuset för respektive målgrupp med hållbarhetsinriktning oavsett vilket av Agenda 2030-målen det gäller ska kunna inbegripas, vilket också bör tydliggöras. Det vill vi ge regeringen till känna.

Oro för framtiden och känslan av att inte kunna bidra är både psykologiska och reella faktorer som, när de tas på allvar, kan ge kraft och bidra till att göra stor skillnad.

Vikten av ett intersektionellt perspektiv

Det intersektionella perspektivet är viktigt för att uppmärksamma att behoven kan skifta inom grupper. Diskrimineringsgrunder kan påverka och förstärka varandra under vissa förhållanden. Det är viktigt att påminnas om hur makt och maktlöshet spelar in, och i detta är det intersektionella verktyget viktigt. Det här görs också i vissa av avsnitten där regeringen exemplifierar hur t.ex. en funktionsnedsättning, etnicitet, ålder eller samkönad relation kan göra att behoven i olika skeden ser olika ut. Vi ser gärna att regeringen framöver i högre grad tydliggör det intersektionella perspektivet generellt i skrivelsen och i inriktningen för projekt som särskilt ska uppmärksammas. Det får betydelse för att synliggöra människors faktiska situation och kan inspirera till nya viktiga projekt som kan medverka till förändring.

Ulrika Westerlund (MP)